

# Made in Norway

Biotown 2016, Hamar

Kristin Børresen

Markeds og Kommunikasjonssjef Graminor



*Graminor*



Annerledes landbrukslandet Norge har ført til gode samarbeidsformer og bærekraftige produkter.



- **3 % dyrka areal**
- **Politisk vilje**
- **Samvirke**
  - Minst antibiotikabruk
  - Best fôrutnyttelse
  - Minst sprøytemiddel bruk





***Graminor***

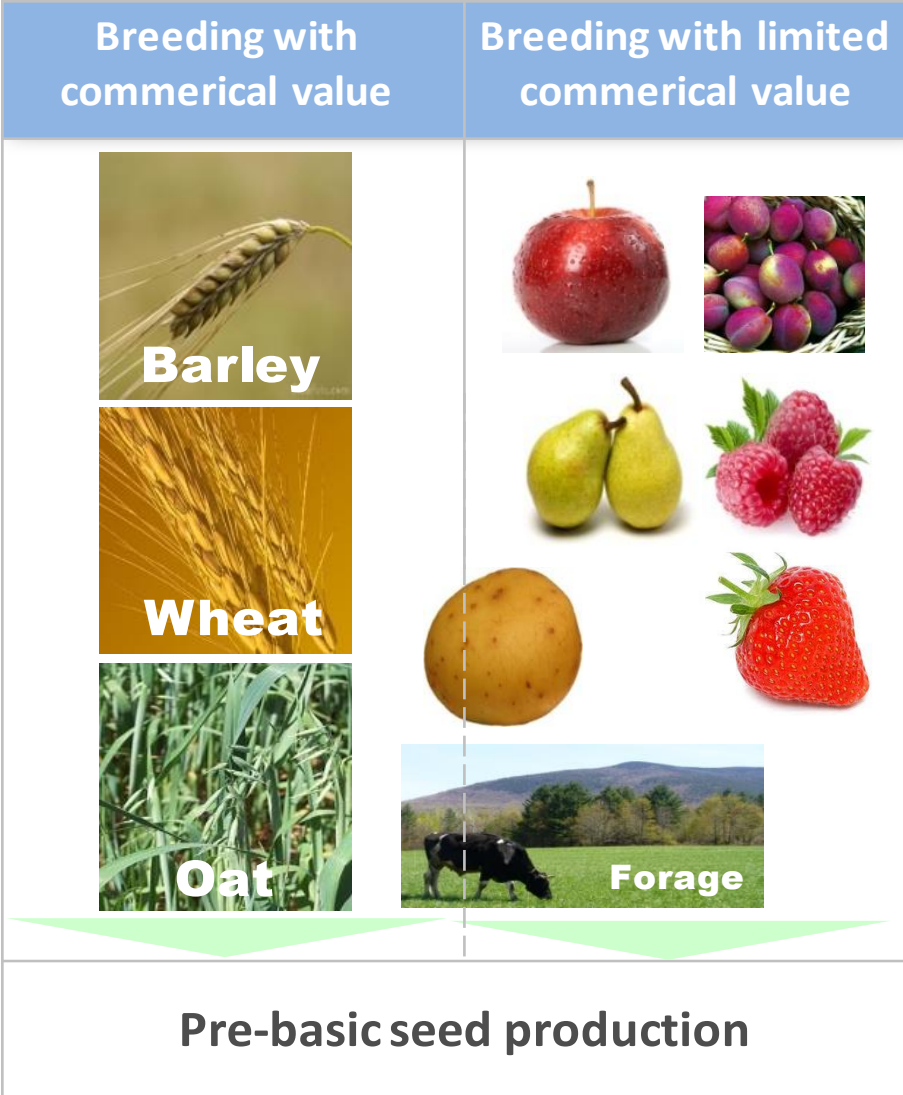
**Samfunnsoppdraget:**

**Utvikling av plantesorter for norske vekstforhold.**

**Øke matproduksjon basert på norske ressurser.**



# Foredlingsprogrammer i Graminor :



# Hvorfor norsk planteforedling ?



- **Trenger sorter som til enhver tid utnytter vekstvilkårene best mulig.**
  - Vekst: temperatur + daglengde.
  - Klimaendringer: Økt temperatur, men samme daglengde
- **Produksjon på norske ressurser : matsikkerhet !**



# Foredlingsmål:



## Korn

- Avling
- Tidlighet
- Sykdomsresistens
- Stråstyrke
- Værresistens
- Kvalitet

## Eng

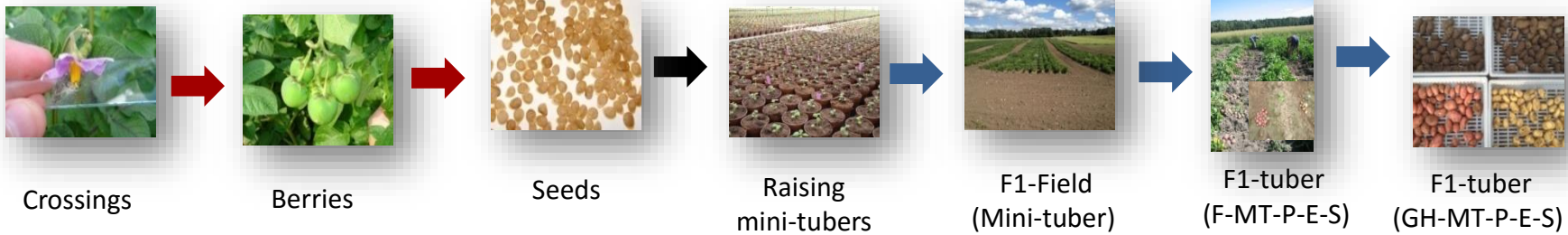
- Avling
- Overvintringsevne
- Sykdomsresistens
- Fôrkvalitet
- Frøproduksjon



# Planteforedlingens natur : utvikling tar TID ! 10 – 20 år avhengig av art



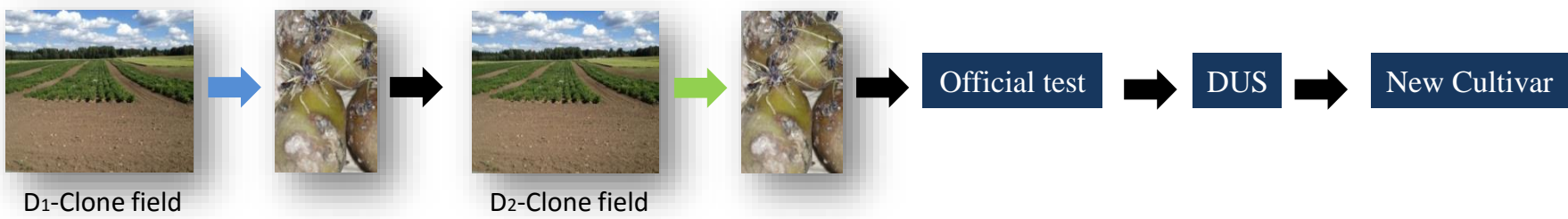
YEAR 1      YEAR 2



YEAR 3      YEAR 4      YEAR 5



YEAR 6      YEAR 6      YEAR 7-10





Følg Innovasjon Norge i Innlandet på  
Facebook.

## Graminor med ny bioteknologisk plattform for genotyping av planter



For å effektiviserer planteforedlingen vil Graminor AS etablere et eget laboratorium for å utvikle genetiske markører som skal brukes i foredlingsarbeidet på planter.

Graminor er et planteforedlingsselskap som skaffer nye, gode plantesorter innen de viktigste jord- og hagebruksvekstene. Graminor AS er lokalisert i Hamar og har ansvar for all foredling av jord- og hagebruksvekster i Norge. Formålet er å sikre at produsentene har tilgang på variert og sykdomsfritt sortsmateriale som er egnet for norske forhold.



FOTO: Morten Berntsen

### Et viktig strategisk steg

Tradisjonell planteforedling er meget tidkrevende. Det å utvikle en ny kornsort tar over 20 år. Ved å etablere en egen plattform for genotyping tar Graminor et viktig strategisk steg for fremtiden. Plattformen skal på sikt brukes i foredlingsarbeidet på alle plantesortene Graminor har ansvaret for







 4 BILDER

Foto:

# I år kan du oppleve mirakel i kornåkeren

Med tre foreldre, og etter 16 år med forsøk og utvalg, er hvetesorten «Mirakel» klar for konvensjonell dyrking.

**MARIANN TVETE**

 [mariann.tvete@nationen.no](mailto:mariann.tvete@nationen.no) |

PUBLISERT: 30.07.16 15:13 | OPPDATERT: 30.07.16 16:17



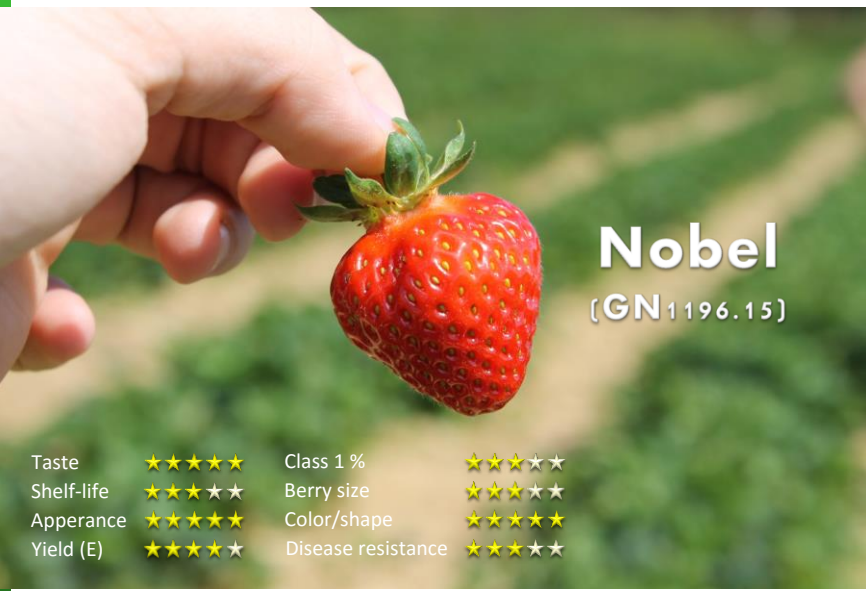
En Graminor-ansatt måler høyden på hveten. Foto: Graminor

# Suksess for norsk korn i Finland

I fjor ble det dyrket norske kornsorter på større areal i Finland enn i Norge, og veksten øker.



# Nye sorter.... Nye markeder ?



**Nobel**  
[GN1196.15]

Taste	★★★★★	Class 1 %	★★★★★
Shelf-life	★★★★★	Berry size	★★★★★
Apperance	★★★★★	Color/shape	★★★★★
Yield (E)	★★★★★	Disease resistance	★★★★★



**Saga**  
[GN1189.3]

Taste	★★★★★
Shelf-Life	★★★★★
Apperance	★★★★★
Yield (ME)	★★★★★
Class 1 %	★★★★★
Berry size	★★★★★
Color/shape	★★★★★
Disease resistance	★★★★★

**Nobel**

**Saga**

# Celina (pære) og Ninni (bringe­bær) ut i verden !



Etter femten års forskning, kommer den nye norske bringebærsorten Ninni. Ninni er søtere og fastere med bedre holdbarhet enn 'Glen Ample'.

Celina, with its large beautiful blushed fruit, was developed in Scandinavia by Graminor. This new blushed pear can potentially play a key role in the South African pear export program.





# Vi er Bioøkonomi !

## Made in Norway (Hamar) – sold worldwide.

### Hamars bioklynge erobrer verden

Dette er selskaper som jobber med fruktbarhet innen bioklynnga Heidner på Hamar. Store deler av denne klynnga ønsker nå å samlokalisere seg i et nytt innovasjonssenter i Nestlé-kvartalet i Hamar.

Tekst: Øystein Krogrud Foto: Richard K. Johansen, Ricardofoto

Foran i midten står Elisabeth Kommisrud fra Åsterud Østre i Stange. Hvis alt går etter planen skal hennes forskning gi verdensherredømme og milliardinntekter.

Bla om for å lese historien om hvordan Kommisrud fikk en idé som kan gi milliardinntekter.



Bak fra venstre: Nils Christian Steig, SæmVilå, Jørn Utheim, Cryogenics, Oddbjørn Flåtten, Tjelle, Ida Christa, Crumlin, Karoline Eide, Løngren, Hans Haddok og Hedmark Kunnskapspark, Mette Hubert, Biobank, Sverre Bjørnsd, Geir (foran fra venstre), Elisabeth Kommisrud, Høgskolen i Hedmark og Olav Erik-Nes, Norway.